

OKVIRNI SPORAZUM O RAZUMIJEVANJU: UNAPREĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I OBUKE ZA STUDENTE PRAVA I DIPLOMIRANE PRAVNIKE

U cilju izražavanja zajedničke namjere za unapređenje praktičnog učenja i osposobljavanja studenata prava i diplomiranih pravnika, Okvirni sporazum o razumijevanju (u daljem tekstu: „Sporazum“) zaključuje se između sljedećih strana potpisnica (u daljem tekstu: „strane“):

1. Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu
2. Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci
3. Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru
4. Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
5. Pravni fakultet Univerziteta u Zenici
6. Pravni fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu
7. Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine
8. Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske
9. Udruženje sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine
10. Udruženje sudija Republike Srpske
11. Udruženje žena sudija u Bosni i Hercegovini
12. Udruženje tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine
13. Udruženje tužilaca Republike Srpske
14. Advokatska komora Federacije Bosne i Hercegovine
15. Advokatska komora Republike Srpske
16. Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine
17. Vrhovni sud Republike Srpske
18. Općinski sud u Sarajevu
19. Kantonalni sud u Sarajevu
20. Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo
21. Osnovni sud u Banjoj Luci
22. Okružni sud u Banjoj Luci
23. Okružno javno tužilaštvo Banja Luka
24. Općinski sud u Tuzli
25. Kantonalni sud u Tuzli
26. Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona

27. Općinski sud u Mostaru
28. Kantonalni sud u Mostaru
29. Kantonalno tužilaštvo Hercegovačko-neretvanskog kantona
30. Općinski sud u Zenici
31. Kantonalni sud u Zenici
32. Kantonalno tužilaštvo Zeničko-Dobojskog kantona
33. Osnovni sud u Istočnom Sarajevu
34. Okružni sud u Istočnom Sarajevu
35. Okružno javno tužilaštvo u Istočnom Sarajevu

Konstatirajući da praktična nastava za studente prava čini sastavni dio nastavnih planova i programa, kao i vannastavnih edukativnih aktivnosti na pravnim fakultetima, te da je na pojedinačnim nivoima organizacije vlasti u Bosni i Hercegovini, u skladu s važećim općim aktima, propisana kao obavezujuća metoda realizacije procesa visokog obrazovanja;

Podsjećajući na to da značajan broj diplomiranih pravnika nakon završetka pravnog fakulteta zasniva pripravnički (volonterski) odnos u pravosudnim institucijama i advokaturi, u sklopu kojeg nastavlja stručno osposobljavanje kroz različite programe i aktivnosti i uz podršku mentora;

Uzimajući u obzir da pravosudne institucije i drugi predstavnici pravosudne zajednice, kroz postojeće modele i programe saradnje s pravnim fakultetima, te najviše kroz stručno učešće nosilaca pravosudnih funkcija i advokata u praktičnoj nastavi, pružaju neophodan doprinos efektivnom transferu praktičnih pravnih znanja i vještina na buduće generacije pravnika, koje će biti dijelom pravosudnog sistema;

Vjerujući da pravnu profesiju treba posmatrati u svojevrsnom kontinuumu, koji započinje sa studentom prava, a završava se s penzionisanim sudijom, tužiocem ili advokatom, te da transgeneracijski transfer znanja od praktičara prema studentu prava/pravniku doprinosi ne samo stjecanju pravnih znanja i praktičnih vještina već čini dobru osnovu za odgovoran pristup profesionalnoj etici budućih generacija praktičara, te u konačnici doprinosi jačanju povjerenja javnosti u rad nosilaca pravosudnih funkcija i advokature;

Imajući na umu zajedničku misiju pravne profesije, koja se prvenstveno ogleda u zaštiti javnog interesa kroz: osiguravanje i održavanje povjerenja javnosti u rad pravosudnih institucija i pravne profesije uopće; uspostavljanje visokih standarda profesionalnog ponašanja za pravnike; osiguravanje da pravnici budu stručni u oblasti prava i da ga nepristrasno primjenjuju; promoviranje politika kojima se olakšava pristup pravdi i promiče vladavina prava; te promoviranje holističke saradnje u cijelom pravosudnom sektoru – što su ciljevi koji se ne mogu postići bez kontinuiranog obrazovanja pravnika;

Uvažavajući postojanje i provođenje brojnih pojedinačnih sporazuma ili memoranduma o saradnji između visokoškolskih ustanova, pravosudnih institucija i drugih subjekata, koji se direktno ili indirektno dotiču praktične nastave i obuke studenata prava i/ili diplomiranih pravnika;

S obzirom na to da strane dijele zajedničku misiju pravne profesije i želju da sarađuju u oblastima od zajedničkog interesa, a posebno na unapređenju programa praktičnog učenja studenata prava i stručnog osposobljavanja diplomiranih pravnika za vršenje odgovornosti sudije, tužioca i advokata:

Prema tome, strane su saglasne sarađivati kako slijedi:

Član 1. Svrha

Svrha Sporazuma je jačanje vladavine prava i povjerenja građana u pravosuđe u Bosni i Hercegovini kroz unapređenje programa praktičnog osposobljavanja studenata prava i diplomiranih pravnika (za vršenje funkcija i odgovornosti sudije, tužioca i advokata) koji se provode unutar i van pravnih fakulteta primjenom metodologije učenja zasnovanog na praksi.

Član 2. Ciljevi

Glavni cilj Sporazuma je unapređenje saradnje između: 1) pravnih fakulteta kao organizacijskih jedinica univerziteta/visokoškolske ustanove i 2) pravosudnih institucija/profesionalnih udruženja nosilaca pravosudnih funkcija i advokature/centara za edukaciju sudija i (javnih) tužilaca u realizaciji praktične nastave za studente prava i praktičnog osposobljavanja (obuke) za diplomirane pravnike, s ciljem stjecanja i unapređenja praktičnih znanja i vještina.

Pojedinačni ciljevi Sporazuma su:

- unapređenje oblika i metodologije praktične nastave (učenja zasnovanog na praksi) na pravnim fakultetima kao dijela redovnih nastavnih planova i programa i vannastavnih aktivnosti;
- unapređenje sistema povezivanja profesora pravnih fakulteta i praktičara (sudija, tužilaca, advokata) angažiranih u realizaciji praktične nastave i stručnom radu sa studentima, putem kojih se izgrađuju pravne vještine, profesionalizam (profesionalna odgovornost) i etika budućih generacija pravnika koji radom u pravosuđu doprinose zaštiti javnog interesa;
- uspostavljanje sistemskog povezivanja najboljih studenata pravnih fakulteta s pravosudnim institucijama, profesionalnim udruženjima sudija i tužilaca i advokatskim komorama kao vida podrške prilikom konkuriranja studenata za pripravički staž u sudovima, tužilaštvima ili advokatskim kancelarijama;

- valorizacija praktičara (sudija, tužilaca i advokata) za stručni angažman i edukativni doprinos na programima praktične nastave i stručne obuke.

Član 3. Definicija praktične nastave

U kontekstu obrazovanja studenata prava i pravnika uopće, praktična nastava (praktično obrazovanje) je metoda poučavanja zasnovana na iskustvenom učenju (učenju zasnovanom na praksi), koje potiče rast suštinskog pravnog znanja, praktičnih vještina i profesionalnih vrijednosti. To je oblik formalnog i neformalnog obrazovanja u kojem se primjenjuju različiti metodološki nastavni obrasci. Metode praktične nastave, koje se prvenstveno baziraju na metodologiji učenja odraslih, po pravilu su interaktivne, praktično orijentirane, usmjerene na studente i njihove potrebe i rješavanje praktičnih problema. Studenti i diplomirani pravnici su uključeni u aktivno, a ne pasivno učenje, u sklopu kojeg praktično znanje nadopunjuje razumijevanje pravne teorije.

Kao primjer mogu se uzeti pravne klinike koje koriste simulirane scenarije slučajeva ili prave slučajeve, putem kojih studenti uče o vještinama pravnog istraživanja, pravne analize, pravnog pisanja, intervjuiranja stranaka, zastupanja stranaka u sudskom postupku, razumijevanja etičkih obaveza i profesionalnih dužnosti, prezentacije i javnog nastupa, aktivnog slušanja, timskog rada itd.

Član 4. Oblici praktične nastave

Postoji raznolikost oblika i metodoloških obrazaca praktične nastave u primjeni na pravnim fakultetima, koja može biti dio nastavnog plana i programa ili se provoditi kao vannastavna aktivnost.

Praktična nastava za studente, između ostalog, može imati oblik:

- pravne klinike (rad na simuliranim predmetima ili stvarnim aktuelnim predmetima iz prakse);
- takmičenja iz simulacije suđenja („moot court“);
- studentske stručne prakse, koja se obavlja u pravosudnim institucijama, advokaturi, privrednim društvima ili organizacijama civilnog društva koje se bave pružanjem pravnih usluga i dr;
- pravnoistraživačkog rada za potrebu određenog programa, projekta ili aktivnosti na fakultetu;
- učešća u raznim vrstama edukativnih aktivnosti usmjerenih na edukaciju građana o njihovim pravima i obavezama u okviru lokalnih zajednica itd.

Strane prepoznaju inovativnost u pristupu praktičnoj nastavi i primjeni praktičnonastavnih metoda, čime se otvara mogućnost uvođenja novih oblika praktične nastave za potrebu proširenja doktrinarnog znanja prava i stjecanja praktičnih znanja i vještina studenata prava i diplomiranih pravnika uopće.

Član 5. Značaj praktične nastave

Pravni fakulteti provedbom programa praktične nastave i podrškom inovativnim pristupima u iskustvenom učenju doprinose kvaliteti znanja studenata, koje u tom slučaju predstavlja spoj pravne doktrine i prakse.

Studenti prava i diplomirani pravnici učešćem u praktičnoj nastavi i programima praktične obuke, pored ostalog, uče o profesionalnim vještinama i etici kroz interaktivne metode koje po pravilu inkorporiraju kritičku analizu i refleksiju. S tim se omogućava stjecanje potpunijeg uvida u regulatorni okvir za postupanje pravosudnih aktera.

Pravosudne institucije i advokatura, te posebno sudije, tužioc i advokati, kroz podršku i učešće u programima praktične nastave sa studentima prava i diplomiranim pravnicima efikasno doprinose jačanju povjerenja građana u pravosudni sistem i vladavinu prava čime se štiti javni interes.

Član 6. Oblasti saradnje

Vodeći se misijom pravne profesije, strane su saglasne da sarađuju u sljedećim oblastima:

1. IMPLEMENTACIJA PROGRAMA PRAKTIČNE NASTAVE

- Da podržavaju implementaciju nastavnih i vannastavnih oblika praktične nastave i obuke koji doprinose zaštiti javnog interesa u pravnoj profesiji, te pored praktičnih pravnih vještina uče studente prava i diplomirane pravnike o značaju vladavine prava, etici, profesionalizmu (profesionalnoj odgovornosti), prevenciji korupcije i povjerenju građana u rad pravosuđa.

2. POVEZIVANJE („NETWORKING“) I RAZMJENA DOBRIH PRAKSI

- Da potiču i održavaju dobre profesionalne veze međusobno;
- Da redovno međusobno razmjenjuju informacije vezane za dešavanja i inovacije u praktičnoj nastavi i obuci za studente prava i diplomirane pravnike;
- Da redovno međusobno dijele iskustva i dobre prakse u konceptualiziranju i realizaciji programa praktične nastave za studente prava i praktične obuke za diplomirane pravnike.

3. PROMOCIJA PRAKTIČNE NASTAVE

- Da promoviraju metodologiju i rezultate praktične nastave i obuke, kao i njihov doprinos u razvoju praktičnih vještina i profesionalnih vrijednosti studenata prava i diplomiranih pravnika, prema stručnoj i široj javnosti.

4. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

- Da, u skladu sa svojim mogućnostima, podržavaju pojedinačni i zajednički naučnoistraživački rad svojih uposlenika i/ili članova u vezi s tematikom praktičnog učenja studenata prava i diplomiranih pravnika.

5. UČEŠĆE U RAZVOJNIM AKTIVNOSTIMA

- Da razmjenjuju informacije i pružaju međusobnu podršku vezano za njihovo učešće u projektnim ili drugim razvojnim aktivnostima, kao i za pojedinačno učešće njihovih uposlenika i/ili članova u obrazovnim i istraživačkim aktivnostima i projektima koji se odnose na praktično učenje studenata prava i diplomiranih pravnika.
- Da, u skladu sa svojim mogućnostima, podržavaju razvoj edukativno-resursnih materijala koji će se koristiti kao standardi i alati u provedbi programa praktične nastave i obuke.

Član 7. Mjere i aktivnosti saradnje

Strane su saglasne da preduzimaju mjere i sarađuju na aktivnostima koje dugoročno doprinose misiji pravne profesije, a u skladu s nadležnostima i mogućnostima svake pojedinačne strane.

Prema tome, a u skladu s gore navedenim:

I. **Pravni fakulteti** potpisnici Sporazuma preduzimaju sljedeće mjere i aktivnosti:

- podržat će učešće praktičara iz pravosuđa i advokature (sudija, tužilaca i advokata) u nastavnim i vannastavnim programima praktičnog učenja i osposobljavanja studenata prava koji se provode u okviru obrazovnog procesa na pravnom fakultetu kako unutar (npr. kao gostujućih predavača) tako i van prostorija fakulteta (npr. kao stručnih mentora); u skladu s normativnim aktima univerziteta;
- tražit će način za finansiranje programa praktične nastave, u skladu s važećim općim aktima. Finansiranje programa praktične nastave, primjera radi, odnosi se na izdvajanje novčane naknade stručnim predavačima za učešće u programima praktične nastave;
- pokrenut će inicijative i uspostaviti modele za odavanje javnog priznanja ispred fakulteta za praktičare čija se posvećenost pravnom obrazovanju i praktičnom obrazovanju studenata i diplomiranih pravnika naročito ističe, čime posebno doprinose jačanju misije pravne profesije;

- osigurat će pristup fakultetskim bibliotekama i drugim stručnim resursima za praktičare iz pravosuđa i advokature koji doprinose praktičnoj nastavi studenata, u skladu s važećim općim aktima;
- na početku akademske godine vršit će registraciju studenata koji su zainteresirani za prisustvo suđenjima koja su otvorena za javnost, a koje će omogućiti pravosudna institucija s istim mjestom sjedišta kao pravni fakultet. Spisak zainteresiranih studenata će dostaviti na uvid pravosudnoj instituciji s istim mjestom sjedišta;
- na godišnjem nivou, u mjesecu oktobru tekuće godine, dostavit će liste najboljih diplomiranih studenata s pravnog fakulteta drugim stranama potpisnicama iz pravosuđa, a naročito odgovornim osobama u pravosudnim institucijama i advokatskim komorama koje odlučuju o prijemu pripravnika, radi povezivanja ovih studenata prava/diplomiranih pravnika s pravosudnom zajednicom i olakšavanja zasnivanja pripravničkog staža. Lista najboljih studenata diplomaca brojat će najviše 10 imena i sadržavat će prosjek ocjena studenata tokom studiranja. Lista najboljih studenata diplomaca dostavlja se svim pravosudnim institucijama s istim mjestom sjedišta koje ima pravni fakultet koji dostavlja listu te zatim udruženjima sudija, udruženjima tužilaca i advokatskim komorama na nivou entiteta.

II. Pravosudne institucije (sudovi/tužilaštva) potpisnice Sporazuma preduzimaju sljedeće mjere i aktivnosti:

- podržavat će učešće svojih zaposlenika, nosilaca pravosudnih funkcija, kao gostujućih predavača i/ili mentora u programima praktične nastave za studente prava i stručnih mentora u programima praktične obuke za diplomirane pravnike (pripravnike);
- na godišnjem nivou vodit će liste nosilaca pravosudnih funkcija zainteresiranih za edukativno-mentorski rad sa studentima prava i diplomiranim pravnicima;
- podržavat će realizaciju programa stručne prakse za studente prava na sudu/tužilaštvu, a koja se održava u skladu s nastavnim planom i programom pravnih fakulteta;
- omogućit će studentima prava pristup suđenjima koja su otvorena za javnost, u skladu s aktima i odlukama pravosudne institucije;
- preuzimat će liste (spisak) najboljih studenata diplomaca od pravnog fakulteta koji obavlja djelatnost na lokaciji na kojoj se nalazi i sjedište pravosudne institucije kako bi imali uvida u listu prilikom provođenja procedure konkursa za zasnivanje pripravničkog staža u sudu/tužilaštvu. Ovaj postupak ima prvenstveno informativnu svrhu. Istim se ne može utjecati na rezultat konkursa za zasnivanje pripravničkog staža u sudu/tužilaštvu, koji se provodi u skladu s važećim općim aktima.

III. Udruženja sudija i udruženja tužilaca potpisnici Sporazuma preduzimaju sljedeće mjere i aktivnosti:

- aktivno će promovirati značaj učešća članova svojih profesionalnih udruženja u programima i aktivnostima praktičnog obrazovanja studenata prava i diplomiranih

pravnika kao budućih pravnih profesionalaca koji će doprinositi stručnom, kvalitetnom i efikasnom radu u pravosuđu;

- aktivno će promovirati značaj *pro bono* angažmana članova svojih profesionalnih udruženja na edukativno-mentorskom radu sa studentima prava i diplomiranim pravnicima, s ciljem jačanja povjerenja građana u rad pravosuđa;
- pokrenut će inicijative i uspostaviti modele za odavanje javnog priznanja ispred udruženja za svoje članove čija se posvećenost pravnom obrazovanju i praktičnom obrazovanju studenata prava i diplomiranih pravnikar naročito ističe;
- preuzimat će liste najboljih studenata diplomaca ispred pojedinačnih pravnih fakulteta i distribuirati ih unutar udruženja svojim članovima na uvid.

IV. Advokatske komore potpisnice Sporazuma preduzimaju sljedeće mjere i aktivnosti:

- aktivno će promovirati značaj učešća članova svojih strukovnih udruženja u programima i aktivnostima praktičnog obrazovanja studenata prava i diplomiranih pravnikar/pripravnika kao budućih pravnih profesionalaca koji će doprinositi stručnom, kvalitetnom i efikasnom radu na zaštiti prava i interesa građana u sudskim postupcima;
- aktivno će promovirati značaj *pro bono* angažmana svojih članova na edukativno-mentorskom radu sa studentima prava i diplomiranim pravnicima, s ciljem jačanja povjerenja građana u obaveze i odgovornosti advokata za zaštitu prava stranaka u sudskom postupku;
- pokrenut će inicijative i uspostaviti modele za odavanje javnog priznanja ispred komora za svoje članove čija se posvećenost pravnom obrazovanju i praktičnom obrazovanju studenata prava i diplomiranih pravnikar naročito ističe, čime posebno doprinose jačanju misije pravne profesije;
- preuzimat će liste najboljih studenata diplomaca ispred pojedinačnih pravnih fakulteta i distribuirati ih dalje članovima advokatskih komora na uvid, kao podrška najboljim studentima pravnih fakulteta za zasnivanje pripravičkog odnosa u advokaturi.

V. Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine i Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske preduzimaju sljedeće mjere i aktivnosti:

- aktivno će preduzimati aktivnosti na jačanju kapaciteta sudija i tužilaca koji se nalaze na njihovim listama edukatora za realizaciju programa praktične obuke za diplomirane pravnike;
- omogućit će primjenu metodologije praktičnog učenja za realizaciju seminara za početnu obuku pripravnika u pravosudnim institucijama te će preduzimati korake na povećanju broja seminara praktičnog tipa za početnu obuku pripravnika, u sklopu godišnjih programa obuka;
- pružat će stručno-tehničku podršku programima praktične nastave za studente prava na pravnim fakultetima, na osnovu zahtjeva pravnih fakulteta;

- omogućit će studentima prava i diplomiranim pravnicima (pripravniciima u pravosudnim institucijama) pristup raspoloživim edukativnim programima s integriranim praktičnim komponentama, koji se provode pod njihovom ingerencijom, u skladu s godišnjim programom obuka;
- omogućit će studentima prava i diplomiranim pravnicima (pripravniciima u pravosudnim institucijama) pristup stručnoj literaturi i drugom stručnom materijalu kojim raspolažu, a koji je od značaja za razvoj praktičnih pravnih vještina i profesionalnih vrijednosti.

Član 8. Imenovanje i opis aktivnosti koordinatora

Za potrebu angažmana na realizaciji sporazuma rukovodilac svake strane će u roku od dva mjeseca od dana potpisivanja ovog Sporazuma imenovati osobu koja će biti zadužena za koordinaciju implementacije Sporazuma s drugim stranama i njene kontakt podatke će saopćiti drugim stranama potpisnicama. Po mogućnosti, koordinator će biti osoba koja ima iskustva u provedbi programa praktičnog učenja i osposobljavanja.

Ispred strane potpisnice, imenovani koordinator će biti zadužen za sljedeće aktivnosti:

- održavanje komunikacije i koordinaciju s drugim stranama vezano za implementaciju Sporazuma;
- definiranje prioritetnih aktivnosti na godišnjem nivou za potrebu implementacije Sporazuma za stranu potpisnicu. Definiranje prioriteta se vrši zaključno s mjesecom januarom za svaku tekuću godinu;
- monitoring implementacije Sporazuma od strane potpisnice;
- izvještavanje rukovodioca na godišnjem nivou o implementaciji Sporazuma od strane potpisnice, zaključno s krajem januara za prethodnu godinu;
- predlaganje izmjena i dopuna Sporazuma s ciljem unapređenja zajedničke saradnje strana potpisnica.

Član 9. Implementacija Sporazuma

Ovaj Sporazum predstavlja okvirni dokument koji se bavi različitim aspektima saradnje strana na unapređenju programa praktične nastave za studente prava i programa praktičnog osposobljavanja (obuke) za diplomirane pravnike. Svaka strana se obavezuje da će implementirati ovaj Sporazum u dobroj vjeri te je odgovorna za vlastita činjenja i propuste u vezi s implementacijom ovog Sporazuma.

Propust bilo koje od strana u provedbi odredbi ovog Sporazuma ne predstavlja odricanje od tih ili bilo kojih drugih odredaba ovog Sporazuma.

Ovaj Sporazum ne stavlja van snage, u bilo kom dijelu, prethodno sklopljene memorandume/sporazume između pojedinačnih strana međusobno ili između pojedinačnih strana s drugim subjektima koji se odnose na istu oblast.

Strane memoranduma/sporazuma iz prethodnog stava mogu zaključiti aneks kojim usklađuju memorandum/sporazum s ovim Sporazumom.

Član 10. Prihvatanje Sporazuma

Ovaj Sporazum se smatra prihvaćenim od potpisnice danom njegovog potpisivanja i od tog dana za nju postaje važeći.

Svaka strana potpisuje vlastiti primjerak Sporazuma, dok se elektronska kopija dostavlja svim drugim stranama na uvid.

U potvrdu navedenom, ovlašteni predstavnici strana stavljaju vlastoručni potpis i pečat na vlastiti primjerak Sporazuma i prosljeđuju obavijest o potpisivanju, kao potvrdu, drugim stranama.

Član 11. Pristupanje Sporazumu

Ovaj Sporazum je otvoren za pristup i drugim pravnim fakultetima kao organizacijskim jedinicama univerziteta/visokoškolske ustanove i drugim pravosudnim institucijama u BiH.

Pristupanje ovom Sporazumu može se izvršiti na jedan od dva načina, preduzimanjem sljedećih radnji:

- I. NAČIN: 1) pojedinačnim potpisivanjem pisma namjere od strane ovlaštenog predstavnika ustanove/institucije da se u ime ustanove/institucije u dobroj vjeri obavezuje na implementaciju Sporazuma; 2) potpisivanjem Sporazuma od strane ovlaštenog predstavnika institucije/ustanove, i 3) slanjem pismenog obavještenja o potpisivanju Sporazuma i primjerka pisma namjere o obavezivanju na implementaciju Sporazuma svim drugim stranama potpisnicama na uvid; ili
- II. NAČIN: 1) slanjem pozivnog pisma od pojedinačne strane potpisnice prema pravnom fakultetu ili pravosudnoj instituciji radi njihovog uključivanja u implementaciju Sporazuma; 2) potpisivanjem Sporazuma od strane ovlaštenog predstavnika institucije/ustanove, i 3) slanjem pismenog obavještenja o potpisivanju Sporazuma od strane institucije/ustanove svim drugim stranama potpisnicama na uvid.

Član 12. Trajanje, raskid, izmjene i dopune

Predložena saradnja prema ovom Sporazumu je vremenski neograničena.

Svaka strana može jednostrano raskinuti ovaj Sporazum na način da pismenim putem dostavi obavještenje o raskidu drugim stranama.

Izmjene i dopune Sporazuma vrše se isključivo na osnovu zajedničkog pismenog sporazuma svih strana.

Član 13. Terminološke napomene

Izrazi koji su radi preglednosti u ovom Sporazumu dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Termin diplomirani pravnik, koji se koristi u ovom Sporazumu, odnosi se na osobe koje imaju akademsko zvanje „diplomirani pravnik – 240 ECTS“ ili „bachelor prava“ ili drugo komplementarno zvanje, u skladu s važećim općim aktima u Bosni i Hercegovini.

ISPRED Općinskog suda u Mostaru (ubaciti naziv strane potpisnice)

Predsjednik Bajro Avdić

(ubaciti funkciju/titulu, ime i prezime ovlaštene osobe za zastupanje)

[Potpis]

(Potpis)

28. 10. 2021. godine

(Datum)

Informativni prilog: izrada teksta Sporazuma

Okvirni sporazum o razumijevanju: unapređenje praktične nastave i obuke za studente prava i diplomirane pravnike proizašao je kao rezultat aktivnosti stručnog panela koji je formirao Nacionalni centar za državne sudove – Ured u Bosni i Hercegovini, u okviru projekta „Student Law Practicum (SLP)“, koji je podržao Ured za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i provođenje zakona Ministarstva vanjskih poslova Sjedinjenih Američkih Država (INL).

Proces rada panela sastojao se od sljedećih koraka: 1) definiranje strukturalnih potreba, mogućnosti i prioriteta (iz perspektive različitih institucionalnih aktera) u odnosu na funkcioniranje programa praktične nastave; 2) identifikacija postojećih primjera dobre prakse koji mogu poslužiti kao tzv. opći standard u postupanju; 3) postizanje konsenzusa i predlaganje pojedinačnog ili više strukturalnih rješenja koja mogu dovesti do unapređenja postojećih programa praktičnog osposobljavanja i učenja pravника, te 4) rad na operacionalizaciji i institucionalizaciji predloženog rješenja.

Panel se sastojao od 15 učesnika i učesnika, i to predstavnika/ca pravnih fakulteta koji su partneri u projektu SLP; zatim predstavnika/ca pravosudne profesionalne i strukovne zajednice (udruženja sudija, udruženja tužilaca, advokatskih komora) koji su istovremeno i nosioci pravosudnih funkcija ili advokati, kao i javnih ustanova koje vrše edukaciju sudija i tužilaca (centri za edukaciju sudija i tužilaca).

Stručni panel je radio u sljedećem sastavu:

1. prof. dr. Hajrija Sijerčić-Čolić, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu
2. prof. dr. Enes Bikić, Pravni fakultet Univerziteta u Zenici
3. prof. dr. Ivanka Marković, Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci
4. prof. dr. Dževad Mahmutović, Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
5. prof. dr. Denis Pajić, Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru
6. viši ass. Đorđe Marilović, Pravni fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu
7. dr. sc. Arben Murtezić, Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH
8. Tomislav Čavić, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske
9. Adisa Zahiragić, Udruženje žena sudija u BiH
10. dr. sc. Muhamed Tulumović, Udruženje sudija u Federaciji BiH
11. Svetozar Bajić, Udruženje sudija Republike Srpske
12. Šeila Heljić, Udruženje tužilaca Federacije BiH
13. Jovana Tomaš, Udruženje tužilaca Republike Srpske
14. Mirna Delalić, Advokatska komora Federacije BiH / Regionalna komora Tuzla
15. Vanja Pavlović, Advokatska komora Republike Srpske